



## SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Hovedutvalg for næring, plan og utvikling	01.10.2018	142/18
Formannskap	17.09.2018	076/18
Kommunestyret	22.10.2018	080/18

## Innføring av lokal forskrift om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker - høring

### Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
22.06.2018	Forslag til lokal forskrift oljetanker i Vågan	1441525

### Rådmannens innstilling:

1. Forslag til lokal forskrift om tiltak for å motvirke forurensning fra nedgravde oljetanker vedtas, og legges ut til offentlig høring i inntil 2 måneder, med hjemmel i forurensnings-forskriften kapittel 1, § 1-2.
2. Forskriftsarbeidet kunngjøres på kommunens hjemmeside og i lokalavisen. I hørings-perioden skal kommunen gå aktivt ut og informere om forskriften, slik at aktuelle boligeiere, så lang som mulig er orientert om saken.

### 17.09.2018 Formannskap

Satt på kartet ved en feiltakelse. Behandles ikke i formannskapet.

### FS- 076/18 Vedtak:

### 01.10.2018 Hovedutvalg for næring, plan og utvikling

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt  
Saksordfører Harlad Hansen

### NPU- 142/18 Vedtak:

1. Forslag til lokal forskrift om tiltak for å motvirke forurensning fra nedgravde oljetanker vedtas, og legges ut til offentlig høring i inntil 2 måneder, med hjemmel i forurensnings-forskriften kapittel 1, § 1-2.
2. Forskriftsarbeidet kunngjøres på kommunens hjemmeside og i lokalavisen. I hørings-perioden skal kommunen gå aktivt ut og informere om forskriften, slik at aktuelle boligeiere, så lang som mulig er orientert om saken.

## 22.10.2018 Kommunestyret

Espen Thorvaldsen(Frp) ble innvilget permisjon og var ikke med på behandlingen av denne saken.

Innstilling fra hovedutvalg for næring, plan og utvikling enstemmig vedtatt.

### KS- 080/18 Vedtak:

1. Forslag til lokal forskrift om tiltak for å motvirke forurensning fra nedgravde oljetanker vedtas, og legges ut til offentlig høring i inntil 2 måneder, med hjemmel i forurensnings-forskriften kapittel 1, § 1-2.
2. Forskriftsarbeidet kunngjøres på kommunens hjemmeside og i lokalavisen. I hørings-perioden skal kommunen gå aktivt ut og informere om forskriften, slik at aktuelle boligeiere, så lang som mulig er orientert om saken.

### Saksopplysninger:

#### Bakgrunn og problemstilling

##### SAMMENDRAG

Nedgravde oljetanker representerer en fare for forurensning. Kommunene er forurensningsmyndighet for nedgravde oljetanker. Kommunene har mulighet til å vedta en lokal forskrift på området, som kan være et effektivt virkemiddel for å hindre fremtidige lekkasjer og sørge for en mer helhetlig regulering av oljetanker.

Forurensningsforskriften kapittel 1. **Tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker** ble vedtatt i 2004.

Ingen av de 4 Lofotkommunene Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan behandlet forskriften og fastsatt geografisk virkeområde, og om at den også skal gjelde for nedgravde oljetanker *under* 3200 liter. Kommunene har derfor i et prosjektsamarbeid våren 2018 utarbeidet forslag til likelydende lokale forskrifter og saksfremlegg, hvor høringsforslag allerede er vedtatt i Moskenes og Vestvågøy, og hvor Flakstad og Vågan får sakene til behandling etter sommer 2018.

**Det foreslås på bakgrunn av dette at kommunen vedtar en lokal forskrift (vedlegg 1), slik at forurensningsforskriftens kapittel 1, Tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker, skal gjelde for alle nedgravde oljetanker i Vågan kommune, uansett størrelse.**

#### BAKGRUNN

##### Historikk og status

Nedgravde oljetanker representerer en økende fare for forurensning. En stor del av nedgravde tankene stammer fra 1960-1980-tallet og ble ikke regelmessig kontrollert og tilstanden er ukjent. Anslag tilsier at det er igjen 270 000 nedgravde oljetanker i Norge i dag, hvorav mer enn 80% av disse antas å være såkalte mindre tanker (< 3,2 m<sup>3</sup>) tilknyttet boliger og mindre bygg! Flertallet av tankene forventes å gå ut av bruk som følge av [oljefyrforbudet i 2020](#). Oljefyrforbudet stiller ingen krav til hva som skal gjøres med oljefyranleggene og tilknyttede oljetanker som står igjen ute av bruk. Det anslås å oppstå rundt 100 lekkasjer årlig per i dag. Disse lekkasjene kan, for

eksempel på grunn av rust og/eller materialtretthet, medføre betydelige skader og kostnader, og vil utgjøre en trussel mot inne- og utemiljø. I Lofoten ligger mange oljetanker i tilknytning til steinfyllinger i sjø noe som øker faren for større miljøskader.

Vågan kommune har ingen fullstendig oversikt over antall nedgravde oljetanker. Svært mange av boligene som hadde oljefyringsanlegg for 30-40 år siden har gått over til annen varmekilde, men oljetanken er blitt liggende i grunnen uten at den er blir tømt, reingjort og fjernet. Brannvesenets feiere har gjennom sine feierunder i kommunen til nå registrert 751 nedgravde oljetanker, og denne listen kompletteres ved løpende feiing i tiden som kommer også.

Tema er spesielt viktig nå i og med at mange tanker blir faste ut fram mot 2020. Kommunen antar at det finnes mange gamle nedgravde oljetanker i vår region. En lokal forskrift er et effektivt virkemiddel for å hindre fremtidige lekkasjer og sørge for en mer helhetlig regulering av oljetanker.

### **Dagens regelverk – lov og forskrift**

I vår kommune -uten politisk vedtatt lokal forskrift- reguleres nedgravde oljetanker kun av generelle bestemmelsene i **Forurensingsloven**, herunder plikten til å unngå forurensing og til å treffe tiltak dersom forurensing oppstår §7 . Det er behov for et mer spesifikt regelverk hvor vi kan stille tydelige krav til meldeplikt, regelmessig kontroll, og krav til oljetankenenes tilstand og kvalitet.

I dagens nasjonal **Forskrift om begrensning av forurensning FOR 2004-06-01-931 (vedlegg 2)**,

«Kapittel 1 *Tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker*» er målet å sikre at nedgravde oljetanker kontrolleres og at de er i en slik tilstand at fare for forurensning er minst mulig.

Forskriften krever også at alle oljetanker over 3200 liter som tas ut av bruk midlertidig skal tømmes for olje og sikres mot utilsiktet påfylling eller de som tas ut av bruk permanent, tømmes og graves opp. Kommunen kan i særlig tilfeller gjøre unntak for tanker som permanent tas ut av bruk.

I §1-2 i forskriftens kapittel 1 står det:

*«Kommunen fastsetter de nærmere grensene for bestemmelsens geografiske virkeområde.»*

...

*«I særlige tilfeller kan kommunen bestemme at dette kapitlet også skal gjelde for tanker med kapasitet til å oppbevare 3200 liter olje eller mindre.»*

I veileder fra SFT 97:05 kapittel 2.2 er dette presisert nærmere:

*«Det er en nødvendig forutsetning for at forskriften skal komme til anvendelse i kommunen at det fattes et kommunalt vedtak om virkeområde.»*

**Dette vil si at kommunen må fatte vedtak om hva og hvor forskriften skal gjelde (virkeområde) dersom den nasjonale forskriften skal gjelde.** For oljetanker under 3200 liter kan ikke kommunen kreve tilstandskontroller eller tiltak der tanken midlertidig eller permanent tas ut av bruk, med mindre det fastsettes i en lokal forskrift.

### **Forslag fra Miljødirektoratet**

Miljødirektoratet foreslår ovenfor Klima- og miljødepartementet revidering av kapittel 1 i forurensningsforskriften om forurensning fra oljetanker (29.09.2017/vedlegg 3+4). Det foreslås at forskriften gjøres gjeldende i hele landet istedenfor at det, som i dag, kreves særskilt fastsettelse i den enkelte kommunen. Forskriftens virkeområde foreslås utvidet til å omfatte alle nedgravde oljetanker, uavhengig av størrelse. Ved at forskriften gjøres gjeldende for alle nedgravde oljetanker, forventes det store reduksjoner i antallet fremtidige lekkasjer fra disse. Det er ikke bestemt når forslaget trer i kraft.

### **Interkommunalt samarbeid**

Lofoten vannområde og tilknyttede kommuner har oppstartet et interkommunalt prosjektarbeid. Formålet med prosjektet er å harmonisere og akselerere opprydningsarbeidet og dermed forebygge og redusere forurensningsbidraget fra private nedgravde oljetanker i kommunene.

## **VURDERING**

### **Hensikt med lokal forskrift**

Den lokale forskriften skal sikre en mer tydelig praksis. Det betyr at den skal gjelde også for alle oljetanker både større og mindre enn 3 200 liter i hele kommunen. Den gir hjemmel for at tanker blir tømt for olje og gravd opp når de permanent tas ut av bruk. Gjennom oppgraving av tanker vil det alltid vises om tanken har lekket olje til grunnen, og eventuelle forurensede masser kan fjernes før det får konsekvenser for nærmiljøet.

Vågan kommune vil med forskriften få på plass et verktøy for å kunne følge opp saksområdet med hensyn til å redusere risiko for forurensning fra nedgravde oljetanker.

Selv om Vågan kommune innfører lokal forskrift gis det fortsatt mulighet til å dispensere i spesielle tilfeller slik det foreligger i kap. 1. i forurensningsforskriften.

### **Prosess og fremdrift**

Det er grunn til å tro at jo nærmere man kommer fristen for at det ikke er tillatt med bruk av oljefyrlegg, spesielt i boliger, jo flere vil foreta endringer på oppvarmingsløsning. Myndighetenes tilskuddsordninger (Enova) burde også være en god stimulans for at det skjer en fortgang i dette arbeidet i 2018. Det er derfor viktig at kommunen har en konkret løsning for de nedgravde oljetankene, uansett beliggenhet, størrelse osv.

Vår vurdering er at dette er et arbeid vi må komme i gang med i interkommunalt sammenheng uavhengig av revisjon av nasjonal forskrift og parallelt ta i bruk andre viktige virkemidler som fungerer og supplerer forskriften, som nevnt ovenfor (bl.a. infomøter og info på hjemmeside). Dette vil kunne bidra til økende bevisstgjøring av forurensningsproblematikken.

Det er også et mål å få fortgang i at boligeiere skal velge nye oppvarmingsløsninger for sin bolig før forbud om fyring med mineralolje trer i kraft i 2020.

I forbindelse med utfasingen av fyring med mineralolje er det mulig å få støtte fra Enova på kr 20 000,- i 2018 og halve beløpet i 2019. Når forbudet trer i kraft i 2020 avvikles støtteordningen. Dette krever at man samtidig legger om til en oppvarmingsløsning som Enova støtter. Enova er et statsforetak som eies av Olje- og energidepartementet.

## **Konklusjon**

Saken legges frem til behandling med den hensikt at det skal vedtas lokal forskrift som vil kunne hindre forurensninger i grunnen fra alle nedgravde oljetanker.

Tommy Stensvik  
Rådmann

Svein Christiansen  
leder